

การบริหารความเสี่ยงองค์กร

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สนช.) มีนโยบายที่จะพัฒนาระบบบริหารจัดการ ความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร และสร้างให้เกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กร โดยการกำหนดเป้าหมายการบริหารความเสี่ยง ในระยะแรก จึงมุ่งที่จะผลักดันให้เกิดการพัฒนากระบวนการบริหารความเสี่ยงที่สอดคล้องกับบริบทการดำเนินงานของ สนช. อย่างเป็นรูปธรรม และสามารถขับเคลื่อนแผนบริหารความเสี่ยงให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยมีการกำหนด เป้าหมายการบริหารความเสี่ยงระดับองค์กร ดังนี้

1. เพื่อให้ สนช. สามารถระบุความเสี่ยงและกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงได้ครอบคลุมระบบและ กระบวนการบริหารจัดการในทุกภารกิจ
2. เพื่อให้ สนช. สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี
3. เพื่อให้การดำเนินงานของ สนช. เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง
4. เพื่อปลูกฝังวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยงให้เกิดขึ้นทั่วทั้งองค์กร สนช.

กรอบการบริหารความเสี่ยงองค์กร ของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) กำหนดขึ้น ตามแนวทางของ COSO (The Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission) ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้านหลักได้แก่ วัตถุประสงค์ด้านกลยุทธ์ (Strategic Objectives), วัตถุประสงค์ด้านการ ปฏิบัติงาน (Operations Objectives), วัตถุประสงค์ด้านการเงินและรายงาน (Finance & Reporting Objectives) และวัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Objectives) โดยกระบวนการบริหาร ความเสี่ยงองค์กรของ สนช. สามารถแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอนหลัก ได้แก่

- ขั้นตอนที่ 1 กำหนดวัตถุประสงค์
- ขั้นตอนที่ 2 การระบุความเสี่ยง
- ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความเสี่ยง
- ขั้นตอนที่ 4 การจัดการความเสี่ยง
- ขั้นตอนที่ 5 การติดตาม รายงานและประเมินผล
- ขั้นตอนที่ 6 การทบทวนการบริหารความเสี่ยง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 การบริหารความเสี่ยงของ สนช. สรุปปัจจัยเสี่ยงที่ต้องดำเนินการจำนวน 5 ปัจจัย สามารถวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยพอสังเขปได้ ดังนี้

ปัจจัยเสี่ยงที่ 1 ผู้ประกอบการกลุ่มเป้าหมายขาดการรับรู้ในจุดเด่นการพัฒนาโครงการนวัตกรรมร่วมกับ สนช. ความเสี่ยงในปัจจัยนี้ เนื่องจากในปัจจุบันมีหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่มีการสนับสนุนด้านเงินทุนในการพัฒนา/ขยายธุรกิจ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเป้าหมายการดำเนินงานของ สนช. ทั้งในด้านผู้เข้าร่วมโครงการ และความสำเร็จจากการเข้าร่วมโครงการกับ สนช.

ปัจจัยเสี่ยงที่ 2 วัฒนธรรมของผู้ประกอบการเอกชนไทยยังไม่ตื่นตัวด้านนวัตกรรม

เนื่องจากค่านิยมของผู้ประกอบการไทย ขาดความมั่นใจและเชื่อมั่นในการพัฒนานวัตกรรม ส่วนหนึ่งอาจเนื่องจากการขาดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบถึงกระบวนการพัฒนานวัตกรรม โดยเฉพาะ กลุ่มเป้าหมายของ สนช. ที่ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการประเภทธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ยังขาดความ มั่นคงในกระแสรายได้ อาจทำให้เกิดความละเลย/จำเป็นในการพัฒนานวัตกรรม

ปัจจัยเสี่ยงที่ 3 ความมุ่งมั่นของพนักงานไม่เพียงพอต่อการขับเคลื่อนตามภารกิจขององค์กร

เนื่องจากในกระบวนการส่งเสริม/พัฒนานวัตกรรม (โครงการ) ต้องใช้สมรรถนะและความมุ่งมั่นของบุคลากรในการขับเคลื่อนความสำเร็จตามเป้าหมายในการเป็นที่ปรึกษาโครงการนวัตกรรมต่างๆ หากความมุ่งมั่นของพนักงานไม่เพียงพอก็จะเกิดผลกระทบต่อเป้าหมายขององค์กร

ปัจจัยเสี่ยงที่ 4 ความล่าช้าในโครงการก่อสร้างอุทยานนวัตกรรม

เปรียบเสมือนกับโครงสร้างพื้นฐานของระบบนวัตกรรมที่จะเป็นที่รองรับกิจกรรมการติดต่อและความร่วมมือระหว่างภาคีนวัตกรรมให้เกิดขึ้น ทั้งนี้ความล่าช้าในการก่อสร้างอุทยานนวัตกรรมทำให้ต้องมีการทบทวนแผนการใช้ประโยชน์ของพื้นที่อุทยานนวัตกรรม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและสอดคล้องกับกลยุทธ์และเป้าหมายของสำนักงานฯ

ปัจจัยเสี่ยงที่ 5 การละเลยไม่ให้ความสำคัญกับระบบการติดตามความก้าวหน้าและการประเมินผลโครงการ

ด้วยการบริหารโครงการเป็นภารกิจหลักของ สนช. หากแต่ปัจจุบันข้อมูลจะถูกจัดเก็บตามวิธีการของผู้จัดการโครงการแต่ละคน ดังนั้น การวางแนวทางให้มีระบบที่ดีจะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ดีซึ่งจะช่วยให้การบริหารแต่ละโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
